

แผนการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ที่ ๑๙

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ท ๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ หลักภาษาและการใช้ภาษา

จำนวน ๘ ชั่วโมง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๔๗ สำนวน

จำนวน ๒ ชั่วโมง

วัน เดือน ปี ที่สอน ๒๑-๒๒/๙/๖๙

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ป.๔/๖ บอกความหมายของสำนวน

สาระสำคัญ

สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิตจะมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบเพื่อเป็นคติสอนใจ โดยสำนวนที่เป็นคำพังเพยเป็นสำนวนที่ใช้เปรียบเทียบ มักมีคำคล้องจอง ส่วนสำนวนที่เป็นสุภาษิตเป็นสำนวนที่ให้คติ มักสอนให้ทำหรือไม่ให้ทำ

สาระการเรียนรู้

- สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge)

๑. นักเรียนสามารถจำแนกคำพังเพยและสุภาษิตได้

ด้านทักษะกระบวนการ (Process)

๒. นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดเรื่องคำพังเพยและสุภาษิตได้

ด้านสมรรถนะ (Co,petency)

๓. การสื่อสาร ถ่ายทอดข้อคิด หรือเตือนใจในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attitude / Attribute)

๔. นักเรียนส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด

สาระสำคัญ

คำขวัญมักจะมีคำคล้องจองเพื่อให้ไพเราะและจดจำได้ขึ้นใจรวมทั้งให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

☐ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	☐ อยู่อย่างพอเพียง	☐ ซื่อสัตย์สุจริต	☐ มุ่งมั่นในการทำงาน
☐ มีวินัย	☐ รักความเป็นไทย	☒ ใฝ่เรียนรู้	☐ มีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

- ☒ เป็นเลิศวิชาการ ☐ สื่อสารสองภาษา ☐ ล้ำหน้าทางความคิด
☐ ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ☐ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

- ☐ การอ่าน : อ่านออกเสียงคำสำนวน คำพังเพย สุภาษิต
☐ การคิดวิเคราะห์ : การคิดตอบคำถาม / คิดคำสำนวน คำพังเพย สุภาษิต
☐ การเขียน : การเขียน(แต่ง)คำสำนวน คำพังเพย สุภาษิต

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ☐ ความสามารถในการสื่อสาร : การพูดและเขียนตอบคำถาม / สำนวน คำพังเพย สุภาษิต

ชิ้นงาน/ภาระงาน

- แบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย (พว.) หน้า ๙๔

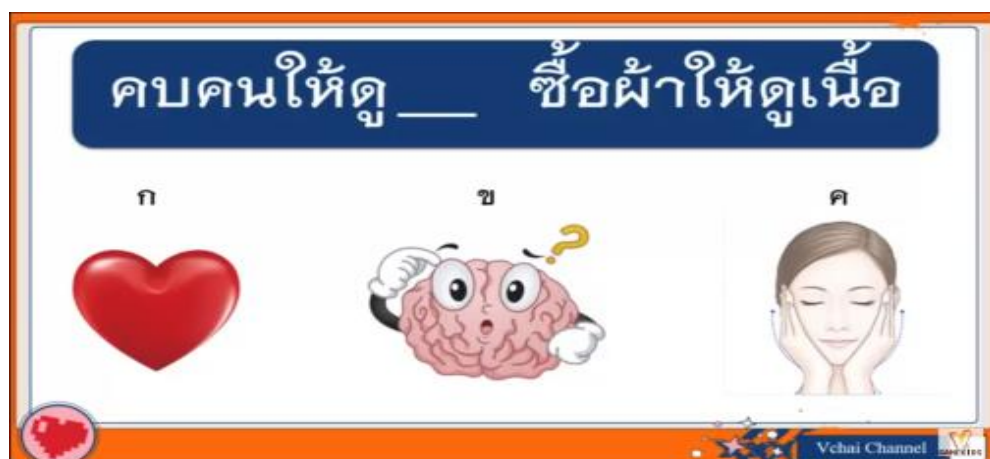
การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
สามารถจำแนกคำพังเพยและสุภาษิตได้	ตรวจสอบผลงาน การเขียนจำแนก	-แบบตรวจสอบผลงาน การเขียนจำแนก -สมุดงาน	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)
สามารถทำแบบฝึกหัดเรื่องคำพังเพยและสุภาษิตได้	ตรวจแบบฝึกหัด	-แบบตรวจแบบฝึกหัด -แบบฝึกหัดหน้า ๙๔	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)
ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

๑. นักเรียนเล่นเกมเติมคำที่หายไปเพื่อให้คำพังเพยและสุภาษิตสมบูรณ์
(สื่อPower Point แนบในภาคผนวก) ตัวอย่าง เช่น

๒. นักเรียนอ่าน บทอ่านนำ สังเกตสุภาษิต คำพังเพย เพื่อศึกษา หนังสือเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย (พว.) หน้า ๗๔ จากนั้นครูใช้คำถาม “ นักเรียนรู้จักสุภาษิตคำพังเพยหรือไม่ ”
๓. นักเรียนฟังครูอธิบายความหมายของคำว่า สุภาษิต และคำพังเพย ดังนี้
 - สุภาษิต คือ ถ้อยคำที่เป็นคติสอนใจให้ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม
 - คำพังเพย คือ ถ้อยคำที่เปรียบเทียบเพื่อให้มีความหมายแฝงด้วยข้อคิดเตือนใจ
๔. นักเรียนฝึกศึกษาความรู้และตัวอย่างสำนวนในหนังสือเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย (พว.) หน้า ๗๔-๗๗
๕. นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ความหมายของคำพังเพยและสุภาษิต ซึ่งเป็นข้อคิดที่มีคติสอนใจที่ดี
๖. นักเรียนเขียนความหมายและจำแนกคำพังเพยและสุภาษิตตามที่ครูกำหนดให้เป็นแผนภาพความคิดลงในสมุดภาษาไทย
 - คำพังเพย : ถ่านไฟเก่า , แกว่งเท้าหาเสี้ยน , ทำนาบนหลังคน , ฝิเข้าฝิออก , สีซอให้ควายฟัง , วันพระไม่มีหนเดียว , กระต่ายตื่นตูม , ขวานผ่าซาก , ตัดหางปล่อยวัด
 - สุภาษิต : ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น , รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี , สอนจะเช้ให้ว่ายน้ , น้ำขุ่นไว้น้ำใสไว้นอก , ร้าไม่ดีโทษปีโทษกลอง , มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน , ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความหมายของคำพังเพยและสุภาษิต โดยครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อขยายความรู้ เช่น น้ำขุ่นไว้น้ำใสไว้นอก ความหมาย แม้จะไม่พอใจก็ยังแสดงสีหน้ายิ้มแย้ม
๗. นักเรียนร่วมกันสรุปความหมายและความแตกต่างของคำพังเพยและสุภาษิต ซึ่งสุภาษิตและคำพังเพยที่มีหลายพยางค์มักเป็นคำคล้องจอง

ชั่วโมงที่ ๒

๑. E๑ ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement)

- นักเรียนเล่นเกมเติมคำที่หายไปเพื่อให้คำพังเพยและสุภาษิตสมบูรณ์
(สื่อPower Point แบนในภาคผนวก) ตัวอย่าง เช่น

๒. นักเรียนดูวิดีโอความรู้เรื่องคำพังเพยและสุภาษิตจากสื่อ Youtube เพิ่มเติมความรู้

๓. นักเรียนยกตัวอย่างคำพังเพยและสุภาษิตที่เคยได้ยินหรือใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมบอกความหมาย
๔. นักเรียนอ่านออกเสียงตัวอย่างคำพังเพยและสุภาษิตในหัวข้อ อ่านเขียนคล้องต้องฝึก ในหนังสือเรียน หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย (พว.) หน้า ๗๖-๗๗ พร้อมวิเคราะห์ความหมาย โดยเน้นให้สังเกตข้อคิด และคติสอนใจที่เป็นประโยชน์
๕. นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทย (พว.) เรื่องคำพังเพยและสุภาษิต หน้า ๙๔
๖. นักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกหัด โดยครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนบกพร่อง
๗. นักเรียนสรุปความรู้ว่าคำพังเพยและสุภาษิตจัดเป็นสำนวนประเภทหนึ่ง ซึ่งสำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิตจะมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบเพื่อเป็นคติสอนใจ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย (พว.)
๒. สื่อวิดีโอจาก Youtube
๓. แบบฝึกหัดภาษาไทย (พว.)
๔. สมุดงาน
๕. สื่อ Power Point

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางราตรี น้อยวรรณ)
ตำแหน่ง ครู ชำนาญการพิเศษ

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ได้ทำการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ มีความคิดเห็นดังนี้

๑. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

☒ ครบถ้วนและถูกต้อง☐ ยังไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๒. ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับหลักสูตรสถานศึกษา

☒ สอดคล้อง☐ ยังไม่สอดคล้อง ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๓. รูปแบบของการจัดการเรียนรู้

☒ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ☐ ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๔. สื่อการเรียนรู้

☒ เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้☐ ยังไม่เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๕. การประเมินผลการเรียนรู้

☒ ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้☐ ยังไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๖. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สอดคล้องกับแผนไปให้จัดการเรียนการสอนได้

ลงชื่อ.....

(นางวิชุดา สารีอินทร์)

ผู้ได้รับมอบหมาย

๘ กค / ๕๙

แผนการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ที่ ๑๙

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ท ๑๔๑๐๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๕ หลักภาษาและการใช้ภาษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๔๘ จำนวน

วัน เดือน ปี ที่สอน ๒๓-๒๔/๙/๖๙

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

จำนวน ๘ ชั่วโมง

จำนวน ๒ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ป.๔/๖ บอกความหมายของสำนวน

สาระสำคัญ

สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิตจะมีความหมายในเชิงเปรียบเทียบเพื่อเป็นคติสอนใจ โดยสำนวนที่เป็นคำพังเพยเป็นสำนวนที่ใช้เปรียบเทียบ มักมีคำคล้องจอง ส่วนสำนวนที่เป็นสุภาษิตเป็นสำนวนที่ให้คติ มักสอนให้ทำหรือไม่ให้ทำ

สาระการเรียนรู้

- สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge)

๑. นักเรียนสามารถจำแนกคำพังเพยและสุภาษิตได้

ด้านทักษะกระบวนการ (Process)

๒. นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดเรื่องคำพังเพยและสุภาษิตได้

ด้านสมรรถนะ (Co,petency)

๓. การสื่อสาร ถ่ายทอดข้อคิด หรือเตือนใจในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attitude / Attribute)

๔. นักเรียนส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด

สาระสำคัญ

คำขวัญมักจะมีคำคล้องจองเพื่อให้ไพเราะและจดจำได้ขึ้นใจรวมทั้งให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

☐ รักชาติ ศาสตร์ กษัตริย์	☐ อยู่อย่างพอเพียง	☐ ซื่อสัตย์สุจริต	☐ มุ่งมั่นในการทำงาน
☐ มีวินัย	☐ รักความเป็นไทย	☒ ใฝ่เรียนรู้	☐ มีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

- ☒ เป็นเลิศวิชาการ ☐ สื่อสารสองภาษา ☐ ล้ำหน้าทางความคิด
☐ ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ☐ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

- ☐ การอ่าน : อ่านออกเสียงคำสำนวน คำพังเพย สุภาษิต
☐ การคิดวิเคราะห์ : การคิดตอบคำถาม / คิดคำสำนวน คำพังเพย สุภาษิต
☐ การเขียน : การเขียน(แต่ง)คำสำนวน คำพังเพย สุภาษิต

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ☐ ความสามารถในการสื่อสาร : การพูดและเขียนตอบคำถาม / สำนวน คำพังเพย สุภาษิต

ชิ้นงาน/ภาระงาน

- แบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย (พว.) หน้า ๙๕

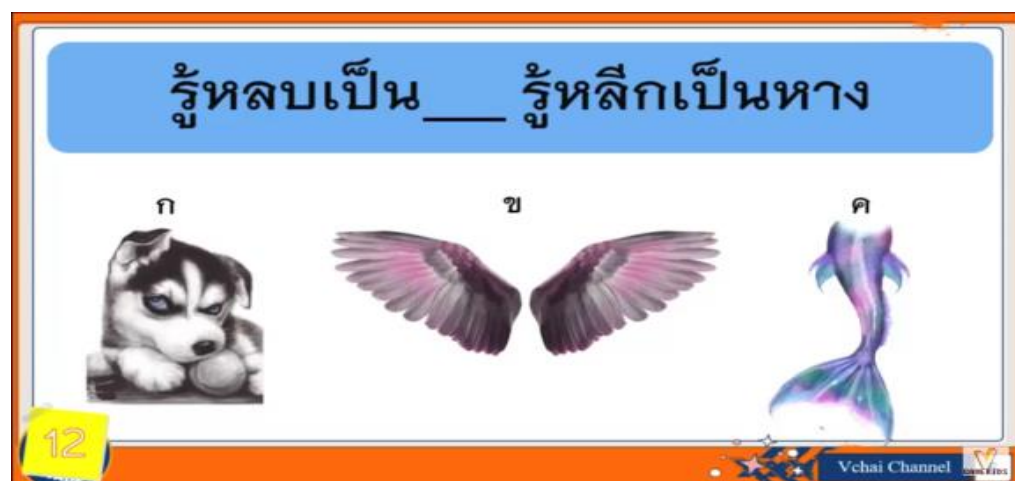
การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
สามารถจำแนกคำพังเพยและสุภาษิตได้	ตรวจสอบผลงาน การเขียนจำแนก	-แบบตรวจสอบผลงาน การเขียนจำแนก -สมุดงาน	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)
สามารถทำแบบฝึกหัดเรื่องคำพังเพยและสุภาษิตได้	ตรวจแบบฝึกหัด	-แบบตรวจแบบฝึกหัด -แบบฝึกหัดหน้า ๙๕	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)
ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

- ๑.นักเรียนเล่นเกมทายคำพังเพยและสุภาษิตจากรูปภาพ แล้วช่วยกันบอกความหมาย
(สื่อPower Point แนบในภาคผนวก) ตัวอย่าง เช่น

๒. นักเรียนฝึกทบทวนความรู้และตัวอย่างสำนวนในหนังสือเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย (พว.) หน้า ๗๔-๗๗

๓. นักเรียนดูวิดีโอความรู้เรื่องคำพังเพยและสุภาษิตจากสื่อ Youtube เพิ่มเติมความรู้

๔. นักเรียนดูนิทานที่ให้คติสอนใจโดยใช้สำนวนคำพังเพยและสุภาษิตจากสื่อ

๕. นักเรียนสนทนาถึงเรื่องราวในนิทานและคติสอนใจที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง

๖. นักเรียนวาดภาพจากคนละ ๑ ภาพ และเขียนคำพังเพยหรือสุภาษิตที่สอดคล้องกับรูปภาพ

๗. นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทย (พว.) เรื่องคำพังเพยและสุภาษิต หน้า ๑๐๓

๘. นักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกหัด และวิเคราะห์ความหมาย โดยครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อขยายความรู้

๙. นักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของคำพังเพยและสุภาษิต ดังนี้

- คำพังเพยและสุภาษิตเป็นถ้อยคำสำนวนที่มุ่งสอนใจเพื่อให้ประพฤติตนดีงามเหมาะสม มีลักษณะเป็นข้อความสั้นๆ คล้องจองกัน จดจำได้ง่าย

๑๐. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ คน และมอบหมายให้เตรียมการแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียน ที่ให้ข้อคิดเชื่อมโยงกับคำพังเพยหรือสุภาษิต ไม่เกินกลุ่มละ ๕ นาที

ชั่วโมงที่ ๒

๑. นักเรียนเล่นเกมทายคำพังเพยและสุภาษิตจากรูปภาพ แล้วช่วยกันยกตัวอย่างสถานการณ์จริงที่ใกล้เคียงกับสำนวน (สื่อ Power Point แบบในภาคผนวก) ตัวอย่าง เช่น

๒. นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม โดยครูใช้คำถามกระตุ้นความคิด เช่น

- นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะตรงกับสำนวนฟังหูไว้หู
(แนวทางการตอบ : ฟังแล้วคิดหาเหตุผล)
- สำนวน “มือแข็ง” ตรงกับการปฏิบัติตนแบบใด
(แนวทางการตอบ : ผู้ที่ไม่รู้จักทำความเคารพผู้ใหญ่)

- คนที่มั่งหวังอยากได้อะไรที่เดียวพร้อมๆกันทั้งสองอย่าง โดยไม่คำนึงว่าตนเองทำได้หรือไม่ ตรงกับสำนวนใด (จับปลาสองมือ)

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียน เวลาไม่เกินกลุ่มละ ๕ นาที

๔. นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดหรือคติสอนใจที่ได้จากการดูการแสดงสมมุติแต่ละเรื่อง

๕. นักเรียนสรุปความรู้ ดังนี้

- คำพังเพย คือ ถ้อยคำที่ใช้เปรียบเทียบเพื่อให้ตีความเข้ากับเรื่องที่แฝงด้วยข้อคิดเตือนใจ ในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม ส่วนใหญ่มีความคล้องจองกันเพื่อให้จำได้ง่าย และไพเราะ
- สุภาษิต คือ ถ้อยคำที่เป็นคติเพื่อสอนให้ทำ หรือเว้นไม่ทำให้ทำ สอนใจให้ประพฤติสิ่งที่ดีงาม และถูกต้อง

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย (พว.)
๒. สื่อวิดีโอจาก Youtube
๓. แบบฝึกหัดภาษาไทย (พว.)
๔. สมุดงาน
๕. สื่อ Power Point

ลงชื่อ ผู้สอน
(นางราตรี น้อยวรรณ)
ตำแหน่ง ครู ชำนาญการพิเศษ

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ได้ทำการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ มีความคิดเห็นดังนี้

๑. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

ครบถ้วนและถูกต้อง

ยังไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๒. ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับหลักสูตรสถานศึกษา

สอดคล้อง

ยังไม่สอดคล้อง ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๓. รูปแบบของการจัดการเรียนรู้

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๔. สื่อการเรียนรู้

เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ยังไม่เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๕. การประเมินผลการเรียนรู้

ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้

ยังไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๖. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สามารถนำแผนไปใช้จัดการเรียนการสอนได้

ลงชื่อ.....

(นางวิชุดา สารีอินทร์)

ผู้ได้รับมอบหมาย

๘ / ๓๓ / ๖๙

